

IA per a salvar una vida

Lluïsa va respirar profund. Va deixar el mòbil sobre la taula de la cuina, sense si més no haver tancat el correu electrònic. Aquella resposta era d'esperar. Però, encara així, era l'única esperança que li quedava. I ara ja no en tenia cap. Va voler plorar, però va ser incapaç; estava tan emocionalment esgotada que ja no aconseguia ni soltar una llàgrima.

Es va fregar les temples; li estava entrant mal de cap. Un nou missatge va arribar al telèfon, una notificació sense importància. A partir d'aqueix moment, res tindria importància. Se sentia com una morta en vida.

A poc a poc, i després de fer un gran esforç, va acabar d'arreglar la taula i de netejar la cuina. Ja era tard i havia de matinar per a anar al treball, així que es va ficar al llit d'hora. No obstant això, sabia que seria incapaç de dormir, com ho havia sigut durant els últims mesos.

Quan va sonar l'alarma l'endemà, Lluïsa estava encara més esgotada que la nit anterior, si era possible. No obstant això, va fer cas omís al cansament i es va dirigir al treball, sense tindre clar com anava a aconseguir enfrontar el dia: el seu cap fingiria no haver rebutjat l'última opció que li quedava i tots els seus companys de treball la mirarien amb llàstima. No era una cosa que a una li abellira molt, la veritat.

Enric l'estava esperant en el pàrquing de l'institut d'investigació. Li havia portat un café, llarg i amb poc sucre, com a ella li agradava, i li va dirigir una mirada carregada d'interrogants. Ella va prendre un xarrup de la beguda que el seu company li havia ofert i, després d'engolir, li va contar la notícia.

—No m'han concedit els fons.

Immediatament després de pronunciar aquestes paraules, va veure com la llum en els ulls d'Enric s'apagava. Ho sentia per ella.

—Ho sent —va dir com a única contestació. Enric tenia moltes virtuts, però l'eloqüència no es trobava entre aquestes. D'igual manera, l'home era l'única persona a la qual Lluïsa apreciava en el seu treball.

Sense continuar la conversa, es van dirigir a l'interior del centre d'investigació, cada un als seus respectius llocs: Lluïsa a reunir-se amb el seu equip per a continuar amb el seu projecte i Enric a la sala d'atenció al client, per a respondre qualsevol pregunta que la IA no fora capaç de contestar (les quals no eren moltes).

No va ser un bon dia: Lluïsa era incapaç de concentrar-se en la seua investigació, la qual cosa li va valdre diverses discussions amb els seus companys. Ja era un problema negar-se a utilitzar intel·ligència artificial per a les seues investigacions, la

qual cosa li havia tancat un gran nombre de portes; l'últim que necessitava la seua carrera laboral eren discussions amb els seus companys. Malgrat això, el seu treball ja no importava; l'única investigació que li interessava havia sigut rebutjada.

Va acabar tard la jornada; havia hagut de tirar hores extra perquè el projecte era urgent. Va veure un missatge que li havia deixat Enric (es negava al fet que la IA li resumira els missatges): li preguntava si li abellia sopar amb ell. Molt al seu pesar, Lluïsa va somriure. Enric sabia com de sola se sentia ara que Alícia no era a la seua casa, així que feia tot el possible per animar-la. Van acordar sopar en el restaurant mexicà del carrer on vivia Enric, així que, després de passar pel seu pis per a canviar-se de roba, es va dirigir cap a allí.

El seu cotxe quasi va atropellar a un gat pel camí; això va empitjorar encara més el seu humor. Preferiria conduir ella, però en algun moment del desenrotllament de la intel·ligència artificial a algun il·luminat se li havia ocorregut que els cotxes intel·ligents serien més segurs. Ara ningú conduïa, i no quedaven cotxes que pogueren ser conduïts. Certament s'havien reduït els accidents de trànsit des que era xicoteta, però els vehicles intel·ligents no solien tindre molt en compte als animals.

Va arribar al restaurant i va veure que Enric l'estava esperant assegut dins. Lluïsa va pensar que estava molt bonic, i immediatament es va reprendre a si mateixa: no hauria d'estar pensant eixe tipus de coses, no amb Alícia a l'hospital.

Quan va entrar en el restaurant, Enric la va veure a l'instant, va anar a saludar-la i la va acompanyar fins a la seua taula. Els seus telèfons es van sincronitzar amb el sistema del restaurant i van demanar el seu menjar. Després, van començar a parlar de temes trivials. A Lluïsa li agradava la companyia de l'home, però els seus intents per distraure-la eren tan evidents com inútils. Quan els robots cambrers els van portar la seua comanda, es va fer un silenci entre els dos. Enric es va regirar, incòmode, en la seua cadira; semblava tindre alguna cosa que dir-li, però es mostrava insegur. Lluïsa estava a punt de preguntar-li quan va parlar:

—Tan dolenta et sembla la intel·ligència artificial? —va preguntar. La seua veu s'havia elevat una octava pel nerviosisme.

Lluïsa es va sorprendre per la pregunta; fora el que fora el que passara pel cap del seu amic?, company?, no esperava que li traguera aqueix tema.

Mai havia parlat d'ells amb ningú que no fora la seua difunta germana major. Lluïsa sempre havia sigut molt perfeccionista i s'esforçava molt en tot el que feia, però quan, de xicoteta, els seus companys de classe van començar a superar-la amb intel·ligència artificial, es va frustrar. No li semblava just, i es negava a utilitzar-la. Potser, amb el temps, hauria comprés que es tractava d'una ferramenta més. Però aleshores els seus pares van perdre el treball. I Lluïsa es va prometre que no utilitzaria mai una ferramenta que havia provocat tantes desgràcies.

Probablement per ser un moment de debilitat, li va contar tot això a Enric. L'home la va escoltar pacientment, sense interrompre. Finalment, quan ella va haver acabat de parlar, Enric li va preguntar una cosa que la va fer sentir-se insultada:

—I no has pensat a utilitzar la intel·ligència artificial per a ajudar a Alícia?

—Com si anara a ajudar en alguna cosa! No sé si ho saps, però la intel·ligència artificial no és déu. Funciona amb les dades existents, i si no hi ha dades, no pot ajudar-te. No et cregues que investigar és tan senzill com preguntar-li a un robot! Algú que es dedica a respondre preguntes ximpls no ho pot entendre —va explotar. De seguida es va donar compte que s'havia passat. Va veure l'expressió ferida en el rostre d'Enric i de seguida es va penedir —. Ho sent, no volia menysprear el teu treball...

—Un treball que bé podria fer qualsevol robot, en realitat —va contestar amb un riure trist—. Però no em referia a això. Podries utilitzar la IA per a crear algun model que et done els resultats que busques. En comptes de fer experiments reals, els feixos primer a ordinador, que pot comparar molt més ràpid els resultats. Una vegada fet això, els recursos que hauries de destinar a investigar serien molt menors. Clar que entenc per què no has considerat la idea. Amb el teu passat... Però si t'interessa, tinc un amic que pot proporcionar-te la tecnologia necessària...

—Moltes gràcies Enric, però no crec que funcione —va dir Lluïsa, trista. Estava cansada d'aquell tema.

Enric va assentir, en un clar intent de no molestar-la més. Van passar la resta de la vetlada evitant el tema, però tota la comoditat que hi havia hagut entre ells havia desaparegut. Van acabar de sopar i Enric, molt cortesament, es va oferir a acompanyar-la al seu pis; no obstant això Lluïsa va rebutjar la invitació, dient que preferia caminar sola. L'home va quedar una cosa apesurada i a ella li va produir tal tendresa que li va prometre que tornaria a sopar amb ell. Va esbossar un somriure trist i va marxar.

No portava recorreguda ni una quarta part del camí de tornada quan el telèfon de Lluïsa va començar a sonar. Era molt estrany. Qui podria ser a aqueixes hores de la nit? Va mirar la pantalla i el cor li va caure als peus. Era una telefonada de l'hospital. Va despenjar, mentre una suor freda li queia per l'esquena; estava aterrida.

—Senyora Grau? Soc l'infermer Jaume Fabras, encarregat de la cura de la seua neboda Alícia. Volia informar-li que la situació s'ha tornat molt greu i és probable que la xiqueta no sobrevisca a aquesta setmana. Volíem avisar-la perquè pugui acomiadar-se adequadament...

Lluïsa va sospirar, amb una impossible mescla d'alleujament i desesperació: d'una banda, quan havia agafat la telefonada, estava convençuda que Alícia ja hauria mort i la telefonaven per a comunicar-li-ho. Al saber que encara estava viva, encara que li quedara poc temps, l'alleujament l'havia recorreguda, però només havia durat un

instant; Alícia anava a morir i ella no podria fer res per a evitar-ho. Encara que... En el mateix moment que va penjar la crida, Lluïsa va prendre una decisió.

—Enric? —va preguntar, quan l'home va agafar la crida.

—Lluïsa? Estàs bé? T'ha passat alguna cosa? —va contestar ell, preocupat. Era normal, s'havien acomiadat feia poc.

—Jo estic perfecta, però Alícia no. M'acaben de dir que probablement no sobrevisca a aquesta setmana.

— Ah, eh, jo... —va balbotejar maldestrament l'home. Era clar que s'havia calmat en assabentar-se que no estava en perill, però no sabia què dir davant les males notícies.

—Enric, escolta. Vull que em presentes a aqueix amic teu que sap d'IA.

L'endemà, mentres esperava a l'amic d'Enric, va començar a penedir-se de la seua decisió. Més de 30 anys evitant la intel·ligència artificial no s'esborraven així com així. Ni tan sols havia provat els bots. Com se suposava que anava a modelitzar un experiment (o varis), amb tecnologia punta?

La porta del despatx es va obrir i d'ella va eixir un home jove que no tindria més de 30 anys. En un principi Lluïsa va desconfiar de la seua habilitat, però després es va recordar que la gent de la seua edat sempre havia viscut en un món amb intel·ligència artificial, així que serien uns experts.

—Vosté ha de ser Lluïsa Grau, m'equivoque?

—La mateixa. Moltíssimes gràcies per concedir-me aquesta entrevista, senyor Adsuar.

—Ajudar als amics d'Enric sempre és un plaer. Llavors, vosté volia modelitzar una sèrie d'experiments a ordinador per a investigar sobre una malaltia rara, veritat? Podria explicar-me tots els detalls?

—Per descomptat. La malaltia es diu vasculitis sistèmica, i aquesta varietat en particular és molt poc freqüent. La meua neboda Alícia la patix i m'encantaria ajudar-la. Per això, vaig passar molt de temps investigant sobre aquesta, i se'm van ocórrer uns experiments per a desenrotllar un tractament. No obstant això, en l'institut d'investigació en el qual treballo no em volen donar els fons per a dur-los a terme, perquè resultaria molt poc rendible.

Després d'explicar la seua situació, Lluïsa va començar a parlar en termes tècnics de medicina, que va pensar que Adsuar no comprendria. No obstant això, aquest no sols la va entendre, sinó que va quedar impressionat per la seua idea. Va dir que seria difícil desenrotllar el model, perquè eren uns experiments complexos, però que era factible. Encara que una cosa cara. A Lluïsa quasi li va donar un atac quan

Adsuar li va parlar dels seus honoraris. No obstant això, per Alícia pagaria el que fera falta.

Amb tot l'experiment detalladament descrit, Lluïsa va deixar el treball en mans de l'expert i va viatjar a l'hospital de València on es trobava interna la seua neboda. Havia triat aqueix hospital perquè hi havia un altre cas de vasculitis sistèmica infantil, un xiquet dos anys menor que Alícia i va pensar que allí sabrien tractar-la un poc millor.

Quan va arribar, va demanar veure a la seua neboda. La van avisar que ella estava en estat crític, i que no li agradaria veure-la d'aqueix mode. No obstant això, no va dubtar. Va deixar que un robot la guiara fins a la sala (reduïen al màxim l'entrada de persones, per a evitar contaminació) i va entrar sense vacil·lar. El que va veure la va deixar un poc esglaiada, a pesar que estava mentalitzada: un munt de tubs estaven connectats al cos de la seua neboda i els robots cirurgians descansaven al seu costat. La xiqueta dormia inconscient sobre el llit, la veia extremadament prima i pàl·lida, amb grans ulleres sota els seus xicotets ulls.

—Saps? He superat els meus problemes amb la IA. Trobaré una cura per a tu, així que resistix, d'acord? —li va prometre. Sabia que no la sentia, però ho va dir més per a si mateixa que per a Alícia. Només esperava que aguantara prou perquè li donara temps a acabar la cura.

Se'n va anar de l'hospital passades unes hores i va tornar a la seua casa. No podia romandre allí a la nit, i poc faria allí per ajudar. Millor posar en orde la seua casa per a quan Alícia tornara.

Portava uns 15 minuts ordenant la cuina quan va sonar el timbre de la finestra. Que rar. Un dron a eixes hores? Va obrir la finestra i el dron va depositar suaument un paquet sobre l'escriptori de la sala d'estar.

—Un regal d'Enric Puig. Un robot amo de casa d'última generació. Diga "rebut" per a confirmar que és donya Lluïsa Grau i que ha rebut el paquet.

Lluïsa va contestar com en un ensomni i va tancar la finestra quan el dron va eixir del seu pis. Enric li havia enviat això? De debò? Es va posar a revisar el regal. Tenia pinta de car. Llavors va veure la targeta hologràfica. La va activar i va aparèixer davant d'ella la imatge del seu amic.

—Hola Lluïsa —començava el missatge—. Ja sé que preferixes fer les coses per tu mateixa, però ara que li has donat una oportunitat als robots he pensat que això et seria de molta ajuda. No és que pense que no pots sola, però portes molt damunt. Bo... Espere que et servisca. Adéu.

El missatge havia acabat d'una manera molt maldestra, típic d'Enric. Lluïsa no cabia en la seua sorpresa mentre trastejava el robot. Després d'un moment de dubte el va encendre. Havia sigut un regal d'Enric, així que l'utilitzaria.

El robot es va encendre sense tot just soroll; havien avançat molt en aqueix aspecte. Lluïsa va haver de dur a terme una breu configuració via domòtica, però l'androide tenia intel·ligència artificial integrada, així que ella quasi no va fer res. De seguida el robot va escanejar la casa per a fer una llista de totes les tasques pendents i va començar a treballar. Lluïsa es va meravellar davant la sorprenent eficiència de la màquina. Es va recolzar al sofà i va seguir amb la mirada a l'androide, sense paraules. Això era estupend. Hauria d'haver-ho provat abans. Es va quedar adormida en el sofà, presa d'un esgotament que ni sabia que sentia.

Els dies següents van passar sense fets notables, com la calma abans de la tempesta. Lluïsa es va assegurar de donar-li mil vegades les gràcies a Enric, que sempre acabava més roig que una tomaca. Però Alícia cada dia estava més feble i tots eren conscients que, si no aconseguia una cura prompte, no hi hauria esperança.

Finalment, després d'una llarga espera de tres dies, el senyor Adsuar va cridar a Lluïsa i li va comentar que ja tenia els resultats i que havien sigut molt positius. A la dona quasi li dona un atac quan va llegir el missatge (clarament redactat amb intel·ligència artificial, com no) i va agafar el primer taxi automàtic que va trobar per a dirigir-se directament a l'oficina de l'expert. No van parlar molt més que del tema que els ocupava, i després d'una hora Lluïsa anava de tornada a l'institut d'investigació. Moltes súpriques li van aconseguir el permís d'utilitzar les instal·lacions de nit per al seu projecte. Aquell dia va treballar amb més ànim que mai, sabent que quan acabara podria dedicar tots els seus esforços a curar a la seua neboda. Aqueixa nit trobaria la cura.

Energitzada amb una bona dosi de cafeïna i amb provetes i tubs d'assaig com a armes, va començar la nit més llarga de la seua vida. Va posar el mòbil en silenci per a evitar distraccions i va treballar incansablement. De tant en tant li demanava un café al robot cambrer per a mantindre's desperta, però per la resta de coses no havia de preocupar-se massa. En utilitzar l'equip amb IA integrada, totes les condicions ambientals es regulaven automàticament per a facilitar-li el treball, per la qual cosa mai havia treballat més còmodament.

Va eixir el sol i Lluïsa encara no havia acabat. Havia sobreestimat el poder de la intel·ligència artificial, però no per molt. 30 minuts més de treball van donar com a resultat l'anelhada cura, que es va afanyar a ficar a la seua bossa. Va eixir corrent de l'institut d'investigació i va parar un taxi automàtic. Va indicar la direcció per domòtica i es va recolzar en l'únic seient que hi havia. El trajecte a l'hospital durava 40 minuts, així que aprofitaria per a dormir. El propi taxi la despertaria.

Quasi va caure del vehicle quan va arribar al seu destí, perquè amb les presses havia entropessat amb la porta. Va entrar ràpidament a l'hospital i va ingressar la seua targeta de visita. Li injectaria ella mateixa la medicina a la seua neboda. No hi havia temps de cridar als metges. No obstant això, alguna cosa anava malament. La

porta no s'obria. Es va dirigir a la secció de consulta, un dels pocs llocs on encara hi havia éssers humans i els va explicar el seu problema.

—No ha vist el missatge que li han enviat? —va preguntar la dona que la va atendre, en aparença molt incòmoda.

Anava a continuar parlant, però Lluïsa la va ignorar per a buscar el seu mòbil, que havia estat en silenci tota la nit. Quan va veure al que es referia la dona li va caure l'ànima als peus. No podia ser veritat. Era impossible. Alícia no podia haver mort. Es va esfondrar enfront de la recepcionista.

Lluïsa va estar en la foscor durant molt de temps. Estava convençuda que la vida sense la seua neboda no seria igual. Ja havia perdut a la seua germana i el seu cunyat. Això no podia estar passant. En algunes ocasions va arribar a plantejar-se llevar-se la vida, però en els moments més foscos, Enric sempre la rescatava.

Cinc anys han passat des de la mort de la xiqueta i per fi, hui, Lluïsa s'ha despertat al costat del qual ara és el seu espòs i s'ha adonat que per fi torna a ser feliç. Sempre la trobarà a faltar en el seu cor, però ha après a viure sense la seua neboda. Enric i ella han quedat amb els pares de Marc, l'altre xiquet amb vasculitis sistèmica que havia estat internat juntament amb Alícia. Després de proporcionar-los la cura per a la malaltia del seu fill, les dos parelles havien forjat una gran amistat i eren pràcticament inseparables.

Són al parc jugant amb Marc mentres els robots preparen la taula de pícnic. A pesar que Lluïsa continua creient que la societat ha perdut alguna cosa del valor del treball dur, reconeix que en encarregar-li als robots totes les tasques extra, pot dedicar molt més temps al que realment importa, com el seu espòs Enric o Marc, eixe xiquet que tan ràpidament havia aconseguit guanyar-se el seu afecte.

Si Alícia haguera estat en la nova casa de Lluïsa, hauria pensat que era impossible que eixa fora la casa de la seua tia: hui tot està ple de les més diferents màquines i ferramentes amb intel·ligència artificial. Havia aconseguit salvar una vida amb elles, així que Lluïsa va deixar d'odiar-les.

Lluïsa mai va ser la mateixa des de la seua pèrdua, però encara que sempre estimarà a la seua neboda, ara sap que està en un lloc millor, reunida amb els seus pares. A més, sempre agrairà haver-li ensenyat a viure l'època que li ha tocat.

NOM I COGNOMS: Victoria Cámara Gutiérrez

NIVELL I CURS: 4t-ESO

CENTRE DOCENT: Jesús-María San Agustín de Orihuela